

Aan de gemeenteraad

Hierbij vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Binnenkort staat de strategische Gebiedsvisie Omgeving Chemelot geagendeerd in uw raadsvergadering.

Wij willen u verzoeken niet akkoord te gaan met deze strategische gebiedsvisie.

Om reden dat de Westelijke Mijnstreek reeds overvol is met industrie, infrastructuur en bebouwing, met de daarbij behorende milieu- en gezondheidsbelasting. Deze gebiedsvisie biedt veel ruimte voor verdere industrialisatie en infrastructuur, waardoor deze belasting nog verder zal toenemen. En dit staat haaks op het belang van de inwoners van dit gebied; een gezonde en mooie woon- en leefomgeving.

Het Dop Berg-Nattenhoven vindt werkgelegenheid ook belangrijk maar de ruimte voor de gewenste uitbreiding van DSM/Chemelot/Brightlands moet gevonden worden buiten de Westelijke Mijnstreek.

Verder vragen wij uw aandacht voor het opmerkelijke construct dat de opdrachtgever van deze gebiedsvisie de Stuurgroep Chemelot is, waarin DSM/Chemelot/Brightlands sterk zijn vertegenwoordigd. Dit vertaalt zich dan ook in de voorliggende visie.

Ruimtelijke ontwikkeling is een expliciete kerntaak van gemeentelijke en provinciale overheid. Opdrachtgever zouden de provinciale en gemeentelijke overheden moeten zijn, waarbij DSM/Chemelot/Brightlands een van de stakeholders uit het gebied is. En niet een meebeslissende partij.

Verder punt van aandacht vinden wij de “dubbelrol” van de provincie in dit proces. De provincie heeft een wettelijke taak in de ruimtelijke planvorming en is tevens aandeelhouder van de Campus. De gebiedsvisie legt de planologische basis

voor uitbreiding van de Campus op of rond natuurgebied De Lexhy. Hoe kan hier sprake zijn van een zorgvuldige en onafhankelijke belangenafweging tussen natuur (ic. De Lexhy) en economie?.

Door de dubbelrol van de provincie in deze, als aandeelhouder van de Campus en met haar wettelijke taak bij ruimtelijke processen, geeft dit het beeld van “de slager die zijn eigen vlees keurt”. Dit is naar onze mening niet wenselijk.

Voor een nadere duiding van onze opmerkingen is onze brief naar aanleiding van de derde dialoogsessie met het ontwerpteam als bijlage bijgevoegd.

Uiteraard zijn wij gaarne bereid u nadere toelichting op ons verzoek te geven.

Met vriendelijke groet

Antoine Scheijen, voorzitter Stichting Dop Berg-Nattenhoven

Jos Muris, adviseur Stichting Dop Berg-Nattenhoven

Aan de provincie Limburg

T.a.v. ontwerpteam gebiedsvisie omgeving Chemelot

T.a.v. dhr. M. Wilbers

Postbus 5700, 6202 MA Maastricht

In cc: dhr. D. Hendrix, wethouder gemeente Stein

dhr. P. Meekels, wethouder gemeente Sittard Geleen

aan Gedeputeerde Staten t.a.v. dhr. J. Remkes

dhr. B. Kip, Brightland Campus

dhr. J. de Beer, DSM/Chemelot

Dop's en Wijkplatforms

Graetheide comité

Betreft: reactie op 3e dialoogsessie strategische gebiedsvisie omgeving Chemelot

Geachte heer Wilbers,

Het bestuur van Stichting Dop Berg-Nattenhoven hecht eraan om, naast fysieke deelname aan de dialoogsessie voor de gebiedsvisie, ook schriftelijk input te leveren voor de strategische gebiedsvisie omgeving Chemelot.

Een gebiedsvisie die ons, en de ons omringende dorpen, qua ruimtelijke impact op onze leefomgeving zeer zal raken. Stichting Dop Berg-Nattenhoven is, zoals de naam doet vermoeden dus een stichting. In de stichtingsakte is vastgelegd dat de stichting zich actief inzet voor het behoud van het dorpse karakter van ons dorp en haar landelijke omgeving. Speerpunt hierbij is een aantrekkelijke woon- en leefomgeving waar het gezond en veilig vertoeven is. Vanuit deze "bril" bezien wij de concept gebiedsvisie.

In samenvatting: wij kunnen deze gebiedsvisie niet steunen, omdat deze onvoldoende tegemoet komt aan onze belangen en deels haaks staat op waar wij als stichting voor staan.

Verder willen wij u uitdrukkelijk verzoeken om de input van de omgeving, zoals verwoord door de Dop's en Wijkplatforms, ongedigend op te nemen in de gebiedsvisie. Laat de belangentegenstellingen tussen Omgeving en Chemelot maar duidelijk naar voren komen in de gebiedsvisie. Dit bevordert zo meteen een goede en doordachte besluitvorming m.b.t. deze gebiedsvisie door de gemeenteraden, provinciale staten en bestuurders.

Wij ervaren dagelijks dat de leefbaarheid in deze sterk geïndustrialiseerde regio onder druk staat; onze regio is "vol". De gebiedsvisie houdt hier onvoldoende rekening mee en faciliteert in haar scenario's meerdere "rode" ontwikkelingen waardoor de leefbaarheid nog verder onder druk komt te staan. Het leidend mechanisme van "meervoudige waarde creatie" zoals verwoord in de gebiedsvisie (wij hebben begrepen dat hiermee bedoeld wordt het werken aan een samenhangende set van sociale, ecologische en economische waarden) is ons inziens door de verschillende stakeholders anders uit te leggen waardoor allerlei economische ontwikkelingen mogelijk worden en de leefbaarheid nog verder onder druk komt te staan. Wij pleiten voor een helder en duidelijk

afwegingskader voor toekomstige ontwikkelingen, waarbij alleen nog bouwen voor eigen inwoners mogelijk is en niet voor nieuwe industrie en bedrijvigheid. Denk hierbij ook aan principes zoals de ladder van duurzame verstedelijking; “eerst inbreiden dan pas uitbreiden”. Ook aan zaken als zonnepanelen op daken, niet op landbouwgrond.

De Stuurgroep Chemelot heeft het ontwerpteam de opdracht meegegeven om een gebiedsvisie te maken waarin zowel de wensen van de omgeving als de wensen van DSM/Chemelot/Brightlands een plek vinden. En dat heeft het ontwerpteam op een creatieve manier gedaan. Wij vinden deze opdrachtformulering voor het ontwerpteam echter niet correct. Deze opdrachtformulering zou moeten zijn: ontwerp een gebiedsvisie voor de omgeving van Chemelot, zonder ontwikkelingen voor Chemelot en Campus in deze omgeving mogelijk te maken.

In de afgelopen vijftig jaar hebben wij deze processen van ruimtelijke planvorming en gebiedsvisies meermaals zien plaatsvinden waarbij er steeds een compromis wordt nagestreefd. Gevolg is wel dat er in elke tijdsperiode “groen” verloren is gegaan ten gunste van “rood” waardoor in de westelijke mijnstreek inmiddels een dichtgegroeid conglomeraat is ontstaan waarbij de industrie van Chemelot, de omliggende bedrijventerreinen en de bebouwing van Beek, Stein en Sittard Geleen in het zuiden, westen en oosten tegen elkaar aanliggen. Met alle negatieve gevolgen voor onze woon en leefomgeving.

Verder vinden wij het een punt van aandacht dat de Stuurgroep Chemelot opdrachtgever is voor het ontwerpteam. Een Stuurgroep waarvan de drie directeurs van DSM, Chemelot en Brightland ICampus lid zijn. Ruimtelijke ontwikkeling is een expliciete kerntaak van gemeentelijke en provinciale overheid. Hier zou dan ook het opdrachtgeverschap aan het ontwerpteam moeten liggen.

Verder punt van aandacht vinden wij de “dubbelrol” van de provincie in dit proces. De provincie heeft een wettelijke taak in de ruimtelijke planvorming en is tevens aandeelhouder van de Campus. De gebiedsvisie legt de planologische basis voor uitbreiding van de Campus op of rond natuurgebied De Lexhy. Door de dubbelrol van de provincie in deze, als aandeelhouder Campus en haar wettelijke taak bij ruimtelijke processen, geeft dit het beeld van “de slager die zijn eigen vlees keurt”. Dit is naar onze mening niet wenselijk.

Hoewel wij ons niet kunnen vinden in de gebiedsvisie hebben wij wel waardering voor de frisse blik en de creatieve voorstellen van het ontwerpteam. Positief vinden wij de constatering van het ontwerpteam dat, vanuit ruimtelijk perspectief, de omgeving en Chemelot met “de rug tegen elkaar staan” en voorstellen doet om dit te verbeteren. Wij denken hier graag in mee. Het werken aan een betere balans tussen het grootschalige landbouwgebied enerzijds en natuur en landschap anderzijds waarderen wij, net als het beter toegankelijk maken van het landelijk gebied voor wandelaar en fietser. De denklijn van een multifunctionele corridor (“dedicated road”) tussen de haven van Stein en het Chemelot terrein verdient nadere studie en overleg met naaste omwonenden.

Wij kunnen ons niet vinden in het optimaliseren van de capaciteit van de haven van Stein en het oprekken van milieuregels. Vanuit Chemelot zou proactief en eigenstandig gekeken moeten worden naar elektrificeren en andere mogelijkheden om de overlast in, van en naar de haven te beperken.

Het voorstel van het ontwerpteam om uitbreiding van de Campus op De Lexhy mogelijk te maken is in strijd met het POL2014 (goudgroene natuur) en wij begrijpen niet hoe het ontwerpteam de afweging kan maken dat hier sprake is van meervoudige waarde creatie. Natuurwaarde en landbouwgrond gaan verloren voor economische activiteit. Gebruik maken van leegstaande kantoorruimte in Sittard Geleen voor de uitbreiding van de Campus is een goed alternatief. Voor de volledigheid merken wij op dat het rapport van BCI uit 2017 “Economische onderbouwing ruimtebehoefte Brightlands Chemelot Campus” meerdere locaties heeft onderzocht. Hierbij is De Lexhy alleen als voorkeurslocatie naar voren gekomen waarbij met name economische afwegingen doorslaggevend zijn geweest.

Let wel, Stichting Dop Berg-Nattenhoven is niet tegen uitbreiding van de Campus of een upstream e/o downstream site voor Chemelot in het kader van de circulaire transitie. Deze ruimte moet Chemelot echter zoeken en vinden buiten onze regio. Voor de Campus zijn andere locaties beschikbaar (zie rapport BCI) waarbij het natuurgebied De Lexhy niet aangetast wordt.

Recent is het bestuur van Dop Berg Nattenhoven geïnformeerd over plannen voor ontgroning en een insteekhaven met loodsen op Graetheide. Plannen zonder juridische status maar wel in onderzoek. Met name een insteekhaven heeft een onacceptabele toename van de belasting van onze woon en leefomgeving tot gevolg. Inmiddels hebben wij begrepen dat een insteekhaven niet past in de gebiedsvisie en niet aan de orde is. Wij zien dit graag expliciet opgenomen in de voorliggende tekst van de strategische gebiedsvisie. Verder hebben wij de vraag hoe wordt in de gebiedsvisie geborgd dat een insteekhaven er over enkele jaren niet alsnog komt. Wij vernemen dit graag van u.

In de gebiedsvisie lezen wij veel positieve tekst over Chemelot en circulair willen werken (toekomst gericht). Chemelot vraagt hier ruimte voor. Wij missen in het hoofdstuk met de beschrijving van de huidige situatie jammer genoeg een beschrijving van de huidige situatie binnen het Chemelot terrein. Dit Chemelot terrein wordt gekenmerkt door een alles behalve voortvarende aanpak van de vervuilde grond, ongebreidelde uitstoot van lachgas (een sterk broeikasgas) en lozingen via de Ur in de Maas (zie uitzending van NPO op paaszondag “de vuilnisman”) om er enkele te noemen. Wij verzoeken u dit toe te voegen en niet te volstaan met alleen de positieve elementen van Chemelot te benoemen. Het zou het ontwerpteam en Chemelot sieren als ook ambities op deze terreinen verwoord worden.

Om te voorkomen dat onze woon en leefomgeving nog verder belast wordt is het van belang om te zorgen dat de resterende ruimte binnen het Chemelot terrein (ongeveer 100 ha) niet ingevuld wordt met nieuwe fabrieken en met nog meer transportbewegingen tot gevolg, maar alleen ingezet wordt voor de circulariteitsgedachte of als nieuwe natuur.

Een strategische gebiedsvisie voor onze omgeving gaat over het gebruik van de ruimte om ons heen. Wij willen u afrondend meegeven dat de gebiedsvisie vooral een positieve bijdrage moet leveren aan de drie kernzaken die voor onze bewoners het meest van belang zijn:

- een interessante en fijne woon en leefomgeving met veel groen
- een gezonde woon en leefomgeving
- een veilige woon en leefomgeving

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur en hun adviseur, Stichting Dop Berg Nattenhoven

Antoine Scheijen

Voorzitter Stichting DOP Berg-Nattenhoven